

Міністерство освіти і науки України
Університет політичних та економічних європейських знань ім. Костянтина Стере
(Молдова)
Кишинівський державний педагогічний університет імені І. Creanga (Молдова)
Східно-Казахстанський державний університет імені С. Аманжолова (Казахстан)
Північний національний університет м. Інчуань, провінція Нінся (КНР)
Термезький державний університет імені Ойбека (Узбекистан)
Академія управління при Президентові Республіки Біларусь (Біларусь)
Полоцький державний університет (Біларусь)
Університет м. Ніш (Сербія)
Державний університет м. Піза (Італія)
Вища школа стратегічного планування (Польща)
Бартинський університет (Турецька Республіка)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Школа професійної освіти Університету Еге (Турецька Республіка)
Туркменський державний педагогічний університет
імені Сейітназара Сейді (Туркменістан)
Азербайджанська державна морська академія (Азербайджан)
Академія Державної пенітенціарної служби (Україна)
Сумський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії та філософії
Кафедра права та методики викладання правознавства

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

*Матеріали
III Міжнародної науково-практичної конференції
29 травня 2020 р.*

Частина 1

Суми 2020

Під час Віденського саміту у 1993 році було ухвалено рішення про створення нового Європейського суду з прав людини, який замінить колишню двоступеневу систему [4] Україна як член Ради Європи ратифікувала Конвенцію 17 липня 1997 р., а набрала чинності Конвенція для України з 11 вересня 1997 р. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод складається з преамбули та 59 статей.

Крім того, основний текст Конвенції доповнюють протоколи, які поступово розширюють перелік прав та свобод або вносять зміни. Особливістю Конвенції є те, що вона забезпечує права і основоположні свободи на національному рівні та гарантує дієву та ефективну систему їх захисту на наднаціональному (міжнародному) рівні. Так, приєднавшись до Конвенції наша держава зробила її положення частиною національного законодавства і взяла на себе зобов'язання гарантувати та захищати передбачені Конвенцією права і свободи. Як можна сказати що тема захисту прав людини останнім часом стала гострою проблемою тому, що у нашому суспільстві стало бути нормою зневажливо відноситись до іншого громадянина. Разом з тим на моє переконання це не є катастрофою, все ще можна змінити, але треба вносити ряд змін в конституцію, адже як свідчить досвід вона не є досконалою, і постійно знаходяться білі плями. На мою думку, передусім потрібні реальні гарантії прав людини.

Повинні діяти не тільки ті гарантії, що закріплені нормами права, але й гарантії, визначені іншими соціальними нормами: нормами моралі, моральності, корпоративними нормами, нормами-звичаями тощо. Якими б не були стабільними та забезпеченими з боку держави конституційно-правові гарантії, вони не зможуть відособлено від інших соціальних норм достатньою мірою створити сприятливі умови для повного забезпечення прав та свобод людини.

Список використаних джерел:

1. Супрун Д. М. Організаційно-правові засади та юрисдикційні основи діяльності Європейського суду з прав людини: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.11 / Супрун Д. М. К., 2002. 68с.
2. Шевчук С. Судовий захист прав людини: Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції / С. Шевчук. Вид. 2. випр., доп. К. Реферат, 2007.
3. Авер'янов В. Б. Органи виконавчої влади в Україні. К., 1997.
4. Гладун З. Поняття і зміст державного управління: адміністративно-правовий аналіз. Львів, 1996.

Оліцький В'ячеслав Олександрович
*кандидат історичних наук, старший
викладач кафедри історії України
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С.Макаренка*

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ НАЗВ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Одним із основоположних прав люди гарантованих міжнародними нормами та вітчизняною правовою системою є право на визначення власної ідентичності

через релігію або відмову від неї. Правова регламентація релігійної свободи є складовою комплексу забезпечення прав людини. Актуальності набуває дослідження законодавчих основ релігійної свободи. Часто важливе місце в житті релігійних організацій відіграє ідеологічна складова їх діяльності, яка може сприяти національному державному будівництву, ставитися до нього нейтрально або вороже. Варто зазначити, що важливе місце в даних позиціях посідає підпорядкування релігійних громад своїм центрам, які знаходяться в Україні або за її межами. Релігійні організації керівні центри яких знаходяться поза межами України або які являються складовою іншої релігійної організації рідко зазначають це в своїй назві, інколи маніпулюючи свідомістю віруючих та заявляючи про відсутність такого підпорядкування, боячись втратити частину своїх парафіян. Останнім часом дана проблема отримала відображення у національному законодавстві у частині регулювання назв релігійних організацій.

Сучасна держава не може не регламентувати своїм законодавством релігійну сферу, адже релігійні організації діють в межах держави, а відповідно їхня діяльність не повинна порушувати вітчизняного законодавства. Разом із тим, останнє стосується виключно умов функціонування релігійних організацій і ніяк не відноситься до релігійних аспектів або віровчення. Релігійні організації функціонуючи у межах релігійного поля України керуються у своїй діяльності законодавством України. У вітчизняному законодавстві термін «релігійна організація» є збірним поняттям, оскільки об'єднує різні за функціональністю здійснення релігійної діяльності організації. Духовні аспекти діяльності релігійних організацій не є предметом правового регулювання і не складають об'єкт державної політики. Вони є основою для об'єднання віруючих за віросповідним або віроповчальним принципом. Проте практичний аспект створення і діяльності релігійних організацій регулюється Законом України «Про свободу совісті та релігійні організації», який є профільним у даній галузі [4, с. 131–133].

Основи державної політики в сфері релігійного питання в Україні досить чітко регламентуються ст. 35 Конституції України. Вона гарантує кожному право на свободу світогляду і віросповідання. Церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа – від церкви. Жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова. Ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних переконань. Крім того, відповідно до ст. 11, держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України, а ст. 24 гарантує рівність усіх громадян у тому числі не зважаючи на їх релігійні переконання [1].

Зберігаючи принцип відокремлення держави від церкви та дотримуючись світоглядного плюралізму держава фактично жодною мірою не впливає на вибір назв релігійних організацій. Єдиний випадок коли держава втручається в питання назви релігійних організацій, регламентуючи її на законодавчому рівні, відноситься до ситуації коли керівний центр релігійної організації знаходиться за межами України, в державі-агресорі. Відповідно ст. 12 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» статут (положення) релігійної організації, який відповідно до цивільного законодавства визначає її

правоздатність, підлягає реєстрації. Він повинен містити ряд відомостей про діяльність релігійної громади, у тому числі вид релігійної організації, її віросповідну приналежність і місцезнаходження. Саме цей Закон України у ч. 7 ст. 12 і регламентує назву релігійної організації керівний центр якої знаходиться за межами України, в державі-агресорі. Релігійна організація (об'єднання), яка безпосередньо або як складова частина іншої релігійної організації (об'єднання) входить до структури (є частиною) релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України, зобов'язана у своїй повній назві, зазначеній у її статуті (положенні), відображати належність до релігійної організації (об'єднання) за межами України, до якої вона входить (частиною якої вона є), шляхом обов'язкового відтворення у своїй назві повної статутної назви такої релігійної організації (об'єднання) з можливим додаванням слів «в Україні» та/або позначення свого місця в структурі іноземної релігійної організації [3].

Разом із тим у законі визначається виключний перелік ознак такої організації:

1) у статуті (положенні) релігійної організації, що діє в Україні, містяться вказівки на входження до структури релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України;

2) у статуті (положенні) закордонної релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України, містяться вказівки на входження до її структури релігійної організації (об'єднання), що діє на території України, а також на право прийняття статутними органами управління зазначеної закордонної релігійної організації (об'єднання) рішень з канонічних і організаційних питань, які є зобов'язуючими для релігійної організації (об'єднання), що діє на території України;

3) статутом (положенням) релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України, передбачене обов'язкове входження керівників (повноважних представників) релігійної організації (об'єднання), що діє на території України, до статутних органів управління зазначеної закордонної релігійної організації (об'єднання) з правом вирішального голосу [3].

Відповідно до Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» Російська Федерація визнана державою, яка здійснила збройну агресії проти України та тимчасово окупували частину її території [2].

Отже, відповідно до українського законодавства держава регламентує назву релігійної організації лише у випадку, коли релігійна організація безпосередньо або як складова частина іншої релігійної організації входить до структури

релігійної організації, керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України. Тоді така релігійна організація зобов'язана у своїй повній назві, зазначеній у її статуті (положенні), відображати належність до релігійної організації (об'єднання) за межами України, до якої вона входить шляхом обов'язкового відтворення у своїй назві повної статутної назви такої релігійної організації. Сьогодні лише Російська Федерація здійснила агресію проти України тимчасово окупувавши частину її території. За статутними положеннями лише одна релігійна організація входить до структури релігійної організації в Російській Федерації та має там свій керівний центр. Тож дане положення у законодавстві відноситься фактично лише до однієї релігійної організації в Україні і жодним чином не впливає на свободу віросповідання.

Список використаних джерел:

1. Конституція України (редакція від 01.01.2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 20.04.2020).

2. Закон України Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях (редакція від 02.01.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19> (дата звернення 20.04.2020).

3. Закон України Про свободу совісті та релігійні організації (редакція від 31.01.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12> (дата звернення 20.04.2020).

4. Оліцький В. Особливості регулювання функціонування релігійних організацій в Україні. *Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні і світі: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих учених (м. Суми, 17 травня 2019 р.)*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. С. 131–134.

Олексенко Марія Віталіївна

студентка 4 курсу

*Навчально-наукового інституту
історії та філософії*

*Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка*

ТРАДИЦІЇ ПОРЯДКУ ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ІНОЗЕМНИХ КОНСТИТУЦІЙ ТА КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Досвід свідчить, що якою б досконалою конституція не була б, але суспільство не стоїть на місці. Тому зустрічаючись з новими реаліями вона потребує змін вимогам суспільства. Прийняття і зміни конституції цей процес завжди є складнішим, аніж звичайна процедура. Така підвищена правова охорона конституції в кожній країні своя, але водночас має і спільні елементи.

Окремі аспекти цієї проблеми досліджувались такими авторами, як Д. Белов, М. Кучерук, О. Любченко, О. Марчук, М. Орзіх, Ю. Перерва, О. Пушкіна, П. Рудик, М. Савенко та ін.

Підвищена правова охорона конституції з боку держави полягає в